

KLAGANDE

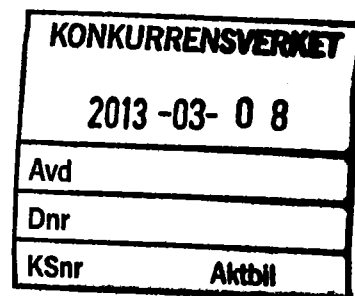
Stockholms läns landsting, 232100-0016

Ombud: Paul Collins
Stockholms läns landsting
Box 22550
104 22 Stockholm

MOTPART

Lahega Kemi AB, 556067-5505

Ombud: Therese Olausson
Tenders Sverige AB
Nygatan 34
582 19 Linköping

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms beslut den 12 december 2012
i mål nr 25201-12, se bilaga A

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten avvisar yrkandet om upphävande av förlängd avtalsspärr såvitt avser positionerna 7-23, 27-31, 33-160, 163, 165-236 och 241-293 i Stockholms läns landstings upphandling av Kemisk-tekniska och städutrustning, SLL730.

2. Med delvis bifall till överklagandet och med ändring av förvaltningsrättens beslut upphäver kammarrätten den förlängda avtalsspärren avseende övriga positioner i upphandlingen utom positionerna 2, 4, 6 och 26.

YRKANDEN M.M.

Stockholms läns landsting (SLL) yrkar att kammarrätten, med ändring av förvaltningsrättens beslut, beslutar att en förlängd avtalsspärr inte ska gälla för de positioner i upphandlingen som inte är föremål för överprövning.

Till stöd för sin talan anför SLL bl.a. följande. För att ett delvis upphävande av avtalsspärren ska kunna ske alternativt att den förlängda avtalsspärren inte ska anses gälla måste en upphandling kunna delas in i flera klart avgränsade delar. Upphandlingen är uppdelad i 293 positioner och SLL avser att teckna avtal med 20 leverantörer för dessa positioner. Lahega Kemi AB (bolaget) har lämnat anbud på ett antal positioner och klagat på tilldelningen i två positioner, positionerna 4 och 6. Domstolens prövning kommer därför endast att omfatta dessa positioner. Den förlängda avtalsspärren ska inte gälla för de övriga 291 positionerna i upphandlingen, eftersom bolaget inte berörs av dessa delar av upphandlingen på så vis att bolaget kan anses lida eller riskera att lida skada. En avgränsning av delar i upphandlingen måste kunna ske på annat sätt än som förvaltningsrätten har anfört. Exempel på klart avgränsade delar i upphandlingen skulle kunna vara de överprövade delarna där bolaget riskerar att lida skada, dvs. positionerna 4 och 6, eller de delar där Chemi-Pharm har lämnat anbud och vunnit fristående position, dvs. positionerna 2, 4, 6, 26 och 32. I vart fall måste något av dessa alternativ vara rimligare och mer proportionerligt än att låta avtalsspärren bestå för hela upphandlingen.

Förvaltningsrättens beslut får orimliga konsekvenser genom att SLL förhindras att ingå avtal avseende de övriga icke överprövade positionerna i upphandlingen. Om SLL inte tillåts att ingå avtal i upphandlingen finns det risk för dels att patienter med t.ex. allergibesvär och andra typer av hälsoproblem drabbas, dels att målet med upphandlingen – att erhålla adekvata och ändamålsenliga kemisk-tekniska produkter inom vården –

urholkas, eftersom nödvändiga produkter inte kan köpas enligt det nya avtalet. Detta kan inte heller anses vara rimligt och proportionerligt. Det är också orimligt om en leverantör kan stoppa en hel upphandling när denne endast lämnat anbud för en del.

Vad gäller de positioner/positionsgrupper som är gemensamma för bolaget och Chemi-Pharm kan konstateras att avseende positionerna 1, 3, 5 och 164 har bolaget antingen tilldelats kontrakt eller uppnått en högre placering än Chemi-Pharm. I och med att endast en leverantör kommer att antas per position/positionsgrupp kan bolaget inte anses lida eller riskera att lida någon skada av konkurrensen av Chemi-Pharms anbud i dessa delar, vilket krävs för ingripande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. Avseende en annan gemensam positionsgrupp, 161/162, utgör Chemi-Pharms anbud inte heller någon konkurrens för bolaget eftersom en annan leverantör har tilldelats avtal. Det är därför i sammanhanget oväsentligt huruvida Chemi-Pharm har rankats högre i rangordningen. Chemi-Pharm fick sin produkt utslagen vid tilldelningsbeslut på grund av att säkerhetslås saknades. Bolaget kan därför inte heller i den delen anses lida eller riskera att lida någon skada av Chemi-Pharms anbud. Avseende positionerna 2 och 26 medger landstinget däremot att både bolaget och Chemi-Pharm har lämnat anbud och att Chemi-Pharm tilldelats avtal. Rent teoretiskt hade dessa positioner kunnat vara föremål för prövning i den pågående överprövningsprocessen, men så är inte fallet i dagsläget. Förvaltningsrättens prövning omfattar endast positionerna 4 och 6 och för det fall domstolen finner skäl att förordna om ingripande kommer detta endast att kunna omfatta dessa positioner.

Bolaget bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Den förlängda avtalsspärren bör fortsättningsvis gälla för de positioner och positionsgrupper som Chemi-Pharms anbud omfattar avseende de delar där även bolaget har lämnat konkurrerande anbud och inte tilldelats avtal. Överprövningen i förvaltningsrätten avser Chemi-Pharms kravuppfyllnad

både på produktnivå och på anbudet i sin helhet. Att upphäva den förlängda avtalsspärren för de positioner som både bolaget och Chemi-Pharm har offererat inom och där Chemi-Pharm har utsetts till vinnare, begränsar bolagets möjlighet att påtala brister i Chemi-Pharms anbud för andra positioner än de som hitintills har varit föremål för talan i förvaltningsrätten.

De redan påtalade bristerna i Chemi-Pharms anbud är av allvarlig art utifrån ett användar- och patientsäkerhetsperspektiv varpå bolaget granskar anbudet kontinuerligt avseende övriga delar som även bolaget lämnat anbud inom. För flera positioner utöver positionerna 4 och 6 har Chemi-Pharm utsetts till vinnare och bolaget placerat sig som nummer två eller annan placering. Bolaget har därmed möjlighet att påtala brister i dessa delar av Chemi-Pharms anbud och visa att skaderekvisitet uppfylls. För de positioner som bolaget har placerat sig som trea kvarstår fortfarande bolagets möjlighet att påtala brister i det anbud som placerat sig på andra plats. Om avtalsspärren upphävs för dessa positioner och positionsgrupper är bolaget förhindrat att ta tillvara sin möjlighet till överprövning i dessa delar. Bolaget har vidare fortfarande möjlighet att påtala brister i övriga anbud än Chemi-Pharms som har erhållit en bättre placering vid utvärderingen av anbuden än vad bolaget erhållit. Mot bakgrund härav bör den förlängda avtalsspärren bestå i de delar som Chemi-Pharm har utsetts till vinnare och där även bolaget har lämnat anbud, då det finns en tydlig koppling till att uppnå rekvisiten för att föra talan om ingripande enligt LOU.

Bolaget instämmer i och för sig i SLL:s ställningstagande avseende positionerna 1, 3, 5, 161/162 och 164.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Bestämmelsen om förlängd avtalsspärr

I 16 kap. 8 § LOU anges att om en ansökan om överprövning av en upphandling har gjorts, fortsätter avtalsspärr enligt 1 § att gälla under handläggningen i förvaltningsrätten (förlängd avtalsspärr).

Rätten får besluta att någon förlängd avtalsspärr inte ska gälla.

Av förarbetena till bestämmelsen (prop. 2009/10:180 s. 124 och s. 355) framgår bl.a. följande. En förlängd avtalsspärr har i princip samma syfte som ett interimistiskt beslut, dvs. att hindra att avtal om upphandling ingås för att möjliggöra en överprövning av tilldelningsbeslutet. För att undvika orimliga konsekvenser finns det möjlighet för rätten att omedelbart upphäva en förlängd avtalsspärr. Ett beslut om upphävande av en förlängd avtalsspärr innebär att avtal om upphandling omedelbart får ingås. Upphävande av den förlängda avtalsspärren riskerar alltså att leda till att en ansökan om överprövning av beslut om upphandling inte kommer att tas upp till prövning i sak. Denna omständighet bör noggrant vägas in vid bedömningen av om ett beslut i fråga om upphävande av en förlängd avtalsspärr ska fattas. Upphävande bör endast komma i fråga i rena undantagsfall. Rätten torde vanligtvis besluta om upphävande av den förlängda avtalsspärren på yrkande av part.

Omfattningen av den förlängda avtalsspärren enligt bestämmelsen

En första fråga i målet är om den förlängda avtalsspärren enligt 16 kap. 8 § LOU gäller för hela upphandlingen trots att ansökan om överprövning är begränsad till vissa delar av upphandlingen.

Syftet med bestämmelsen om förlängd avtalsspärr är att tillförsäkra att domstolen får tid att överpröva upphandlingen innan avtal ingås (se ovan

angivna prop. s. 335). Avtalsspärren avser alltså att tillgodose rätten till överprövning, vilket talar för att omfattningen av en ansökan om överprövning av en upphandling har betydelse för omfattningen av avtalsspärren. Med hänsyn till den upphandlande enhetens intresse av att kunna ingå avtal i delar som inte omfattas av en överprövning framstår det enligt kammarrättens mening inte som vare sig rimligt eller proportionerligt att en förlängd avtalsspärr med automatik ska gälla hela upphandlingen om ansökan om överprövning endast rör en del av upphandlingen. För det fall en upphandling kan delas in i avgränsade delar kan avtalsspärren inte anses gälla för de delar som inte berörs av en ansökan om överprövning (jfr Asplund m.fl., Överprövning av upphandling – och andra rättsmedel enligt LOU och LUF, s. 157 f.).

Omfattningen av den förlängda avtalsspärren i detta fall

Den i målet aktuella upphandlingen, som avser leveranser av kemisk-tekniska produkter och städutrustning, består av totalt 293 positioner, de flesta fristående men vissa i grupper. Anbud har kunnat lämnas på valfritt antal fristående positioner respektive positionsgrupper. Inom en positionsgrupp ska anbudsgivare offerera på samtliga positioner. I upphandlingen ska det anbud med lägst jämförelsepris på en fristående position antas. För de positioner som ingår i en grupp ska det anbud med lägst totalpris per respektive positionsgrupp antas. SLL har anfört att målsättningen är att teckna avtal med en leverantör per fristående position samt med en leverantör per positionsgrupp. Av tilldelningsbeslutet i upphandlingen framgår att 20 leverantörer har antagits för de totalt 293 positionerna. SLL har också anfört att man avser att teckna ett avtal med respektive leverantör för de positioner/positionsgrupper som respektive leverantör tilldelats.

Enligt kammarrättens mening framstår uppdelningen i detta fall i positioner respektive positionsgrupper som en i sig naturlig uppdelning

av upphandlingen i olika avgränsade delar, eftersom avtal ska tecknas med en leverantör per position eller positionsgrupp. SLL har visserligen anfört att man avser att teckna separata avtal med respektive leverantör för de positioner eller positionsgrupper som respektive leverantör har tilldelats. Enligt SLL bör detta dock inte påverka frågan om upphandlingen kan delas in i avgränsade delar. Att SLL uppgett att man avser att teckna ett avtal per respektive leverantör kan därför inte antas ha någon beaktansvärd betydelse för SLL:s del när det gäller frågan om avgränsning av upphandlingen i olika delar. Det är vidare svårt att se att det för de leverantörer som avses ingå avtal med SLL skulle ha någon betydelse om ett eller flera avtal ingås för någon leverantörs del.

Vad sedan gäller omfattningen av den i målet aktuella begäran om överprövning har bolaget i sin ansökan hos förvaltningsrätten yrkat att SLL ska åläggas att vidta rättelse på så att utvärderingen av anbuden avseende kemisk-tekniska produkter rättas, innebärande att bolaget tilldelas kontrakt. I ansökan framför bolaget olika invändningar avseende Chemi-Pharms anbud. Bolaget anför att anbudet borde ha förkastats i sin helhet eller i vart fall förkastats avseende positionerna 4 och 6. Bolaget har under skriftväxlingen i förevarande mål, som endast gäller SLL:s yrkande om upphävande av avtalsspärren, anfört att det har möjlighet att påtala ytterligare brister i Chemi-Pharms anbud utöver punkterna 4 och 6 samt gått närmare in på vissa andra positioner där både bolaget och Chemi-Pharm har lämnat anbud. Enligt bolaget avser överprövningen i förvaltningsrätten Chemi-Pharms kravuppfyllnad både på produktnivå och på anbudet i sin helhet. Bolaget har vidare anfört att det har möjlighet att påtala brister i övriga anbud än Chemi-Pharms där anbudsgivaren har erhållit en bättre placering än bolaget vid utvärderingen. Enligt vad som upplysts har bolaget dock inte utvidgat sin talan i förvaltningsrätten.

Sökanden i mål om offentlig upphandling har ett särskilt ansvar för att på ett klart sätt ange vilka omständigheter som talan grundas på (se

RA 2009 ref. 69 och Högsta förvaltningsdomstolens dom den 15 februari 2013 i mål nr 351-12). Kammarrätten anser att det i målet i vart fall står klart att bolagets ansökan om överprövning begränsar sig till påtalade brister i Chemi-Pharms anbud. Vidare kan konstateras att tidsfristen enligt 16 kap. 11 § LOU för övriga leverantörer att ansöka om överprövning av upphandlingen har gått ut. Den förlängda avtalsspärren kan därmed enligt kammarrättens uppfattning inte anses omfatta de positioner i upphandlingen där Chemi-Pharm inte har lämnat anbud. Vad bolaget har anfört om att man har möjlighet att påtala brister i övriga anbud än Chemi-Pharms ger inte anledning till något annat ställningstagande då så inte har skett. Eftersom kammarrätten anser att en förlängd avtalsspärr inte gäller i de nyss nämnda delarna ska SLL:s yrkande om upphävande av den förlängda avtalsspärren avvisas avseende dessa delar (positionerna/positionsgrupperna 7–23, 27–31, 33–160, 163, 165–236 och 241–293).

Upphävande av den förlängda avtalsspärren

Den förlängda avtalsspärren gäller alltså för de positioner/positionsgrupper i upphandlingen i vilka Chemi-Pharm har lämnat anbud.

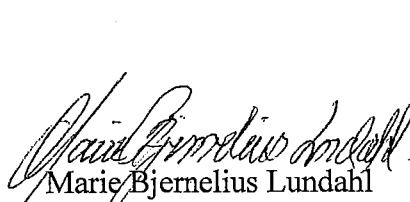

Av de ovan återgivna förarbetsuttalandena framgår att upphävande av en förlängd avtalsspärr avses komma i fråga endast i rena undantagsfall. Det torde kunna bli aktuellt t.ex. om en ansökan om överprövning saknar innehåll eller om den annars kan vara inlämnad av rent okynne (se Andersson m.fl., Lagen om offentlig upphandling – En kommentar, s. 639).

Av 16 kap. 6 § första stycket LOU följer att för ett ingripande enligt LOU krävs att den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i

denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Av utredningen i målet framgår att det endast är avseende positionerna 2, 4, 6 och 26 som både bolaget och Chemi-Pharm har lämnat anbud och Chemi-Pharm tilldelats avtal. SLL och bolaget har under skriftväxlingen i kammarrätten berört frågan om i vad mån bolaget kan lida eller riskera att lida skada av Chemi-Pharms anbud när det gäller övriga för bolaget och Chemi-Pharm gemensamma positioner i upphandlingen. Bolaget har instämt i SLL:s ställningstagande att bolaget inte kan lida eller riskera att lida skada när det gäller annat än positionerna 2, 4, 6 och 26. Mot denna bakgrund och med beaktande av vad som har kommit fram i övrigt gör kammarrätten bedömningen att den förlängda avtalsspärren kan upphävas avseende övriga återstående positioner i upphandlingen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 9).

		
Marie Bjernelius Lundahl kammarrättsråd ordförande	Pär Hemmingsson kammarrättsråd referent	Elisabeth Rahlén tf. kammarrättsassessor

Karl Råhm
Föredragande

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 15

BESLUT
2012-12-12
Meddelat i Stockholm

Mål nr
25201-12

SÖKANDE

Lahega Kemi AB, 556067-5505

Ombud: Therese Olausson
Tenders Sverige AB
Nygatan 34
582 19 Linköping

MOTPART

Stockholms läns landsting, 232100-0016

Ombud: Paul Collins
Stockholms läns landsting
Landstingsstyrelsens förvaltning
Box 22550
104 22 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling; nu fråga om hävande av förlängd avtalsspärr

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten, som senare kommer att avgöra målet slutligt, avslår Stockholms läns landstings (SLL) yrkande om att förvaltningsrätten ska upphäva den förlängda avtalsspärren för de icke överprövade positionerna i upphandlingen.

Dok.Id 305451

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

SLL genomför en upphandling av Kemisk-tekniska och städutrustning, SLL730. Upphandlingen genomförs som ett öppet förfarande enligt lagen om offentlig upphandling (2007:1091), LOU. Upphandlingen avser successiva leveranser av kemisk-tekniska produkter och städutrustning till SLL:s förvaltningar, bolag och stiftelser samt Tiohundra AB, genom avrop från MediCarrier AB. Dessutom har de leverantörer som SLL har vårdavtal med rätt att avropa. Anbud kan lämnas på valfritt antal fristående positioner respektive positionsgrupper. Inom en positionsgrupp skall anbudsgivare offerera på samtliga positioner. Avtal kan komma att tecknas med en eller flera leverantörer. Av tilldelningsbeslut i upphandlingen framgår att SLL har beslutat att anta anbud från 20 stycken leverantörer, däribland Lahega Kemi AB (bolaget).

Bolaget ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ålägger SLL att vidta rättelse på så sätt att utvärderingen av anbuden avseende kemisk-tekniska produkter rättas, innebärande att bolaget tilldelas kontrakt. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Bolaget har offererat produkter på två fristående positionsrader, nr 4 och 6 avseende handdesinfektionsmedel. Båda dessa positioner har tilldelats en annan anbudsgivare, Chemi-Pharm AS. Bolaget har placerat sig som nummer två för dessa positioner. Chemi-Pharm AS anbud avseende offererade produkter för position 4 och 6 uppfyller inte ställda skall-krav i förfrågningsunderlaget, det föreligger allvarliga brister i hur säkerhetsbladen inte följer uppställda krav enligt EU-förordningen avseende på vilket sätt information om produktens klassning och egenskaper ska anges, Chemi-Pharm AS anbud uppfyller inte krav på att anbudet ska vara utformat på svenska såsom det är uttryckt i förfrågningsunderlaget, det föreligger allvarliga brister i etiketternas utformning med tanke på avsaknad av erforderliga säkerhetsföreskrifter

och korrekt handhavande av produkterna. Chemi-Pharm AS anbud borde därför ha förkastats i sin helhet på grund av att det inte uppfyller kravet om att anbudet ska vara utformat på svenska eller i vart fall förkastas avseende den del av anbudet som avser produkterna offererade på positionerna 4 och 6.

SLL som bestrider yrkandet om rättelse avseende position 4 och medger bolagets yrkande om att upphandlingen avseende position 6 ska rättas på så sätt att utvärderingen i denna position görs om utan beaktandet av Chemi-Pharm AS anbud yrkar, såvitt nu är i fråga, att förvaltningsrätten omedelbart upphäver den förlängda avtalsspärren för de övriga icke överprövade positionerna av upphandlingen. Till stöd för detta anför SLL i huvudsak följande. Det framgår tydligt av ansökan om överprövning att bolaget gör gällande att det, till följd av begångna fel i kvalificeringen, lidit eller riskerar att lida skada när Chemi-Pharm AS tilldelats avtal i positionerna 4 och 6 i upphandlingen. Förvaltningsrättens prövning kommer därför endast att omfatta dessa positioner och för det fall domstolen finner skäl att förordna om ingripande kommer detta endast att omfatta de överprövade positionerna. Några skäl för att en förlängd avtalsspärr ska gälla för de övriga icke överprövade delarna finns inte. Bolaget riskerar inte att lida skada eller men av att en förlängd avtalsspärr inte längre gäller för de delar som inte begärts överprövade. Det bör även noteras att det är för sent för andra leverantörer att ansöka om överprövning.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

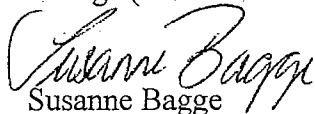
I 16 kap. 8 § andra stycket LOU anges att om en ansökan om överprövning av en upphandling har gjorts, fortsätter avtalsspärr att gälla under handläggningen i förvaltningsrätten (förlängd avtalsspärr). Rätten får dock, enligt samma paragraf, besluta att någon förlängd avtalsspärr inte ska gälla.

Effekten av att den förlängda avtalsspärren upphävs blir att den upphandlande myndigheten omedelbart får ingå avtal med den leverantör som har tilldelats kontraktet. Om avtal ingås ska målet inte prövas och därmed minskar leverantörens möjlighet till överprövning av ett beslut om upphandling. Möjligheten att upphäva en förlängd avtalsspärr bör därför användas endast i undantagsfall och med försiktighet (jfr prop. 2009/10:180 s.124-125 samt s. 355).

Det finns inget hinder för en domstol att beslut att avtalsspärr inte ska gälla för en eller flera delar av en upphandling om delarna är klart avgränsade t.ex. genom att separata avtal ska tecknas (jfr Kammarrätten i Stockholm avgörande den 5 december 2012 i mål nr 7251-12). I aktuellt mål är det fråga om en upphandling men leverantörerna kan lämna anbud på valfritt antal fristående positioner respektive positionsgrupper. SLL har yrkat att den förlängda avtalsspärren ska hävas för de positioner som inte omfattas av ansökan om överprövning. Av tilldelningsbeslutet i upphandlingen framgår att 20 leverantörer har antagits. Förvaltningsrätten har fått information från SLL om att ett avtal kommer att tecknas med respektive leverantör för de positioner/positionsgrupper som respektive leverantör tilldelats i upphandlingen. Förvaltningsrätten finner det därför inte visat att upphandlingen kan delas upp i klart avgränsade delar som möjliggör ett delvis hävande av avtalsspärren. Med hänsyn härtill anser förvaltningsrätten att det inte finns skäl att bifalla SLL:s yrkande om upphävande av avtalsspärren för de övriga icke överprövade positionerna av upphandlingen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns
i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Susanne Bagge

Rådman

Föredragande har varit Maja Löfgren.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.